

Course plan

نام درس: برنامه ریزی درسی مقدماتی

نام مسئول درس: دکتر نیکو یمانی

تعداد واحد: ۱ واحد (نظری و عملی)

کد درس: ۹۸۰۵۱۳

پیشنیاز: ندارد

مقطع: کارشناسی ارشد از راه دور - ترم ۱ نیمسال اول ۱۴۰۴

رشته تحصیلی: آموزش پزشکی

مقدمه: برنامه ریزی درسی به عنوان قلب نظام تعلیم و تربیت بوده و به عنوان ابزاری در جهت تحقق اهداف آموزش مورد توجه قرار دارد. آموزشهای مبتنی بر برنامه ریزی و طراحی برنامه درسی در مجموع، اقدامات آموزشی را با تفکر، تصمیم گیری، آینده نگری و حل مشکل، و مبتنی بر اصول و روشهای علمی همراه می سازد. همچنین کلیه فعالیتها را در مسیر اهداف از پیش تعیین شده سوق می دهد و نهایتاً انجام صحیح آن موجب افزایش اثربخشی و کارایی آموزش خواهد شد. از این رو، هر گونه آموزشی هنگامی موفق خواهد بود که هدف یا اهداف آموزشی مشخص و مطلوبی را دنبال کند و مبتنی بر اصول، فنون و مهارتهای برنامه ریزی درسی باشد.

درس برنامه ریزی درسی مقدماتی، با هدف آشنایی فراگیران با اصول و مفاهیم اولیه برنامه ریزی درسی تنظیم و طراحی شده است. در این درس فراگیران با تعاریف برنامه درسی و برنامه ریزی درسی، نیازسنجی و تدوین اهداف به عنوان یکی از گامهای اصلی برنامه ریزی درسی و همچنین اصول انتخاب و سازماندهی محتوا و اصول انتخاب روشهای یاددهی یادگیری آشنا خواهند شد. همچنین انتظار می رود فراگیران با گذراندن این درس مهارت لازم در تدوین اهداف آموزشی در حیطه های مختلف یادگیری را کسب نمایند و بتوانند برای یک ترم یا یک جلسه آموزشی طرح درس مناسبی را طراحی نمایند. در پایان با نکات و تمهیداتی که برای اجرای موفق یک برنامه درسی باید دانست آشنا خواهند شد.

هدف کلی:

آشنایی با مفاهیم و اصول برنامه ریزی درسی و کسب مهارت در تدوین طرح درس

اهداف اختصاصی:

پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر:

- ۱- مفاهیم برنامه ریزی درسی و برنامه ریزی آموزشی را با ذکر تفاوت و ارتباط بین آنها بیان نماید.
- ۲- اهمیت و ضرورت برنامه ریزی درسی را شرح دهد.
- ۳- مراحل برنامه ریزی درسی را نام ببرد.
- ۴- برای یک درس مشخص چارچوب نیازسنجی طراحی نماید.
- ۵- فنون نیازسنجی را شرح داده و برای نیازسنجی یک درس، یک فن مناسب را انتخاب و تشریح نماید.
- ۶- منابع تعیین اهداف آموزشی را نام برده و نقش هرکدام در تدوین اهداف آموزشی را توضیح دهد.
- ۷- نمونه ای از اهداف کلی، جزئی و رفتاری برای یک درس مشخص تدوین نماید.
- ۸- اهداف آموزشی را در حیطه های مختلف شناختی، عاطفی و روانی حرکتی دسته بندی نماید.
- ۹- اصول انتخاب و سازماندهی محتوا بر اساس اهداف تعیین شده را شرح دهد.
- ۱۰- نکات مهم برای انتخاب روشهایی یاددهی یادگیری با نگاه به اهداف و سرفصل ها بیان کند.

- ۱۱- محاسن تنظیم و کاربرد طرح درس را تشریح نموده و چارچوب کلی طرح درس را ترسیم نماید.
- ۱۲- برای یک جلسه آموزشی طرح درس تهیه کند.
- ۱۳- اهمیت تدوین برنامه درسی را درک نماید.
- ۱۴- بتواند فعالانه و به طور موثر ارتباط برقرار کرده و در بحث های کلاسی مشارکت نماید.

اطلاعات مدرسان:

۱- دکتر نیکو یمانی- استاد گروه آموزش پزشکی

محل دفتر: طبقه سوم مدیریت مطالعات و توسعه آموزشی - اتاق ۳۰۴

E-mail: yamani@edc.mui.ac.ir

تلفن دفتر: ۷۹۲۲۹۷۶

ساعات حضور در دفتر برای پاسخگویی به دانشجویان: روزهای شنبه ۸-۱۰ و چهارشنبه ۱۰-۱۲

تکالیف و مسئولیتهای فراگیران:

- مطالعه قبلی راجع به موضوعات و اهداف مورد نظر درس
- مشاهده محتواهای بارگذاری شده
- انجام به موقع تکالیف بارگذاری شده بر اساس منابع درس
- توجه به بازخوردهای ارائه شده توسط مدرس
- مشارکت در ماحول پرسش و پاسخ کلاس
- شرکت در آزمون پایانی

فعالیتهای عملی (تکالیف)

- تدوین یک برنامه نیازسنجی
- تدوین اهداف آموزشی برای یک درس انتخابی
- تدوین طرح دوره برای درس انتخابی
- تدوین طرح درس برای ۲ جلسه از درس انتخابی

جدول مباحث درسی

جلسه	موضوع	نوع محتوا	مدرس
------	-------	-----------	------

۱	معرفی درس و مفاهیم مرتبط با برنامه‌ریزی درسی	محتوای الکترونیک غیر همزمان	دکتر یمانی
۲	روش‌ها و فنون نیازسنجی	محتوای الکترونیک غیر همزمان	دکتر یمانی
۳	چارچوب نیازسنجی در برنامه‌ریزی درسی	محتوای الکترونیک غیر همزمان	دکتر یمانی
۴	چگونگی تدوین اهداف آموزشی (کلی- اختصاصی- رفتاری)	محتوای الکترونیک غیر همزمان	دکتر یمانی
۵	طبقه‌بندی اهداف در سطوح شناختی - عاطفی و روانی حرکتی	محتوای الکترونیک غیر همزمان	دکتر یمانی
۶	انتخاب و سازماندهی محتوا	محتوای الکترونیک غیر همزمان	دکتر یمانی
۷	انتخاب روش‌های تدریس	محتوای الکترونیک غیر همزمان	دکتر یمانی
۸	تهیه و تدوین طرح درس و طرح دوره	محتوای الکترونیک غیر همزمان	دکتر یمانی
۹	جمع‌بندی، پرسش و پاسخ، رفع ابهامات	کلاس همزمان	دکتر یمانی

نحوه ارزشیابی دانشجویان:

	موضوع مورد ارزشیابی (عنوان تکلیف یا آزمون)	سهم نمره از ۲۰
۱	تدوین یک برنامه نیازسنجی	۲
۲	تدوین اهداف (کلی، رفتاری، ۳ حیطه شناختی، عاطفی، روانی حرکتی)	۳
۳	تدوین طرح دوره و طرح درس با رعایت نکات مرتبط با انتخاب و سازماندهی محتوا، و انتخاب روشهای تدریس	۳
	مشارکت در کلاس همزمان، ماحول پرسش و پاسخ و	۰/۵ (اضافه)
۵	آزمون پایانی	۱۲

آزمون پایان ترم بر اساس مطالب تدریس شده و منابع اصلی درس و به صورت تشریحی، کوتاه پاسخ و چند گزینه ای خواهد بود.

سیاست ها، و قوانین درس:

- مطالعه و استفاده از محتوای بارگذاری شده
- مطالعه منابع معرفی شده
- انجام به موقع تکالیف مشخص شده

- توجه به بازخوردها بر تکالیف و اصلاح آنها در صورت اعلام استاد درس
- شرکت در جلسات همزمان
- شرکت در جلسات امتحان

منابع اصلی

- ۱- دکتر میرزاییگی، علی- برنامه ریزی درسی و طرح درس در آموزش رسمی و تربیت نیروی انسانی، تهران، انتشارات یسپرون
- ۲- دکتر فتحی، کوروش - اصول و مفاهیم برنامه ریزی درسی، انتشارات ایران زمین، تهران- ۱۳۸۸
- ۳- دکتر سیف، علی اکبر- روانشناسی تربیتی - تهران- انتشارات رشد
- ۴- Basics in Medical Education , by Zubair Amin and Khoo Hoon Eng.

منابع برای مطالعه بیشتر

- ۱- A practical guide for Medical Teacher, John A. Dent, Ronald M. Harden, 2021 (last edition)-
- ۲- دکتر ملکی، حسن- برنامه ریزی درسی (راهنمای عمل)- مشهد- پیام اندیشه - ۱۳۸۵
- ۳- دکتر فیوضات، یحیی- مبانی برنامه ریزی آموزشی - تهران - انتشارات دانشگاه تهران.
- ۴- دکتر مشایخ، فریده - فرآیند برنامه ریزی آموزشی - تهران - انتشارات مدرسه - ۱۳۷۸
- ۵- دکتر سیف، علی اکبر- طبقه بندی اهداف آموزشی- تهران - انتشارات رشد- ۱۳۷۴.
- ۶- دکتر قورچیان، ن- تن ساز، ف- تحولات برنامه درسی - تهران - انتشارات مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی - ۱۳۷۶.
- ۷- دکتر خویی نژاد- مبانی برنامه ریزی درسی - تهران- انتشارات آگاه - ۱۳۷۸.
- ۸- فتحی واجارگاه کوروش نیازسنجی در برنامه درسی ۱۳۸۰